

ACCREDITATIEBESLUIT

De NVAO besluit een negatief accreditatiebesluit te verlenen aan de opleiding

MASTER OF ARTS IN DE PROTESTANTSE THEOLOGIE EN RELIGIESTUDIES

(MASTER)

aangeboden door de

Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies

Het betreft een opleiding van 180 studiepunten aangeboden te Brussel-Hoofdstad zonder afstudeerrichtingen.

De NVAO komt tot dit besluit op basis van het beoordelingsrapport van de beoordelingscommissie van deskundigen ingesteld door de NVAO, naar aanleiding van een herbeoordeling volgend op het positieve accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur van 27 september 2023, genomen met toepassing van artikel II.170/18, §4, 2° van de Codex Hoger Onderwijs en na de door de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies ingestelde bezwaarprocedure.

Het door deze commissie opgestelde beoordelingsrapport en het advies van het Adviescollege voor bezwaren maken integraal deel uit van dit besluit.

De NVAO neemt dit besluit met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder artikel II.170/18, §4, 3°.

Het negatieve accreditatiebesluit geldt van 1 oktober 2025 tot en met 30 september 2031.

Den Haag, 25 februari 2026

Carine Steverlyncx, bestuurder

1 Procedurele voorgaanden

1.1 Opleidingsbeoordeling en accreditatiebesluit van 2023

Op 2 juni 2023 ontving de NVAO een accreditatieaanvraag van de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies (FPTR) voor de opleidingen bachelor en master in de protestantse theologie en religiestudies (hierna ook: 'de opleidingen' of respectievelijk 'de bacheloropleiding' of 'de masteropleiding' indien de opmerking slechts één onderdeel van de opleidingen aangaat) op basis van een beoordeling gecoördineerd door een extern evaluatieorgaan dat geregistreerd is op het European Quality Assurance Register for Higher Education (www.eqar.eu). Dit extern evaluatieorgaan was VLUHR KZ, gevestigd op Ravensteingalerij 27 Bus 3&6, 1000 Brussel, België.

Op 14 juni 2023 werd de accreditatieaanvraag ontvankelijk en volledig verklaard.

De beoordeling werd uitgevoerd door een beoordelingscommissie aangesteld door VLUHR KZ, bestaande uit de volgende leden:

- Prof. Dr. Klaas Spronk, Hoogleraar Oude Testament, Protestantse Theologische Universiteit (voorzitter van het panel)
- Prof. Dr. Joep Dubbink, Bijzonder hoogleraar Bijbelse theologie, Vrije Universiteit Amsterdam
- Prof. Dr. Annemie Dillen, Hoogleraar pastoraaltheologie en empirische theologie aan de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen, KU Leuven
- Linde Van den Eede, student in de research master: master of advanced studies in theology and religion, KU Leuven
- Stefanie Van der Jeugt, beleidsadviseur kwaliteitszorg van VLUHR KZ (trad op als projectbegeleider en secretaris van deze opleidingsbeoordeling)

Ter voorbereiding van de beoordeling schreef de FPTR een zelfevaluatie rapport. De beoordelingscommissie ontving het zelfevaluatie rapport (inclusief ondersteunende materialen) enkele weken voor het bezoek aan de opleidingen.

Tijdens het bezoek aan de FPTR voerde de beoordelingscommissie gesprekken met diverse betrokkenen, waaronder de opleidingsverantwoordelijken, studenten, docenten, alumni, vertegenwoordigers van het werkveld en de ondersteunende diensten. Daarnaast bezocht de beoordelingscommissie de onderwijsfaciliteiten en werd een spreekuur georganiseerd waarop betrokkenen bij de opleidingen vertrouwelijk met de beoordelingscommissie konden spreken. Het bezoek werd afgesloten met een mondelinge terugkoppeling van de voorlopige bevindingen aan de opleiding.

De FPTR voegde bij hun accreditatieaanvraag het beoordelingsrapport van deze beoordelingscommissie. Bij de behandeling van de accreditatieaanvraag stelde de NVAO enkele onregelmatigheden vast in de samenstelling van de beoordelingscommissie en het gevoerde onderzoek.

Zo stelde de NVAO vast dat twee van de vier leden van de commissie, samengesteld door VLUHR KZ in samenspraak met de instelling, verbonden waren aan de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) terwijl de KU Leuven, volgens het beoordelingsrapport zelf, binnen de masteropleiding mee de afstudeerrichting 'educatieve master' organiseert. Eén van deze commissieleden was bovendien vicedecaan onderwijs van de faculteit waarmee hiervoor een samenwerking was aangegaan. Als vicedecaan was ze daarmee rechtstreeks verantwoordelijk voor de opleidingsonderdelen die in het beoordelingsrapport van VLUHR KZ werden beschreven als onderdeel van de masteropleiding. Noch VLUHR KZ, noch de instelling, hebben op enig moment tijdens de gehele beoordelingsprocedure gevolg gegeven aan deze gekende afhankelijkheid binnen de commissie. Deze betrokkenheid werd door de NVAO onverenigbaar geacht met het onafhankelijkheidsvereiste zoals bepaald in artikel II.170/15 van de Codex Hoger Onderwijs, in artikel 6 §2 van NVAO's reglement inzake bestuursbeginselen van toepassing bij de besluitvorming door de NVAO en in hoofdstuk 3.6 van het beoordelingskader opleidingsaccreditering van juni 2020.

Daarnaast stelde de NVAO vast dat het beoordelingsrapport meerdere elementen bevatte die strijdig waren met de regelgeving en dat essentiële informatie ontbrak. Deze situatie riep dan ook ernstige

vragen op omtrent de grondigheid, zorgvuldigheid en daardoor ook de geloofwaardigheid van het gevoerde onderzoek en de beoordeling door de commissie.

Op basis van bovenstaande bevindingen uit het beoordelingsrapport, de opgevraagde aanvullende informatie en het eigen aanvullende onderzoek concludeerde de NVAO dat de instelling, de beoordelingscommissie en het betrokken extern evaluatieorgaan onzorgvuldig te werk waren gegaan.

De NVAO heeft dienvolgens onderzocht welke mogelijkheden zij had en welke besluitvorming kon volgen. Uit artikel II.170/18, §4 Codex Hoger Onderwijs volgde evenwel dat de NVAO maar 2 mogelijkheden had: *ofwel* besliste de NVAO tot een positief accreditatiebesluit *ofwel* tot een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur, waarbij wordt opgemerkt dat een positief accreditatiebesluit impliceert dat de accreditatieorganisatie in redelijkheid kon besluiten dat afdoende geborgd wordt dat de kwaliteitskenmerken, vermeld in artikel II.170/1, in de opleiding aanwezig zijn.

Waar de NVAO *in casu* niet in redelijkheid kon besluiten dat de kwaliteit van de masteropleiding op basis van de beoordelingsgrond zoals vastgelegd in het beoordelingskader opleidingsaccreditatie van juni 2020 (hierna: beoordelingskader opleidingsaccreditatie) verifieerbaar kon worden aangetoond, zag de NVAO zich genooddaakt om een positief besluit opleidingsaccreditatie met een beperkte geldigheidsduur van twee jaar te nemen. De volgende voorwaarden werden opgelegd:

- De instelling dient voor de herbeoordeling van de opleiding een beroep te doen op een ander evaluatieorgaan dan het evaluatieorgaan dat het voorliggend beoordelingsrapport heeft opgesteld. Het gaat om een evaluatieorgaan dat bij het European Quality Assurance Register for Higher Education geregistreerd is. De leden van de beoordelingscommissie zijn onafhankelijk, beschikken over de nodige deskundigheid en hebben ten minste vijf jaar geen banden gehad met de betrokken instelling.
- De instelling dient ervoor te zorgen dat ze correcte en volledige informatie over de opleiding, inclusief de ECTS fiches, verstrekt aan de beoordelingscommissie die de herbeoordeling uitvoert, die dan op een waarheidsgetrouwe en verifieerbare wijze kan nagaan of de opleiding beantwoordt aan de kwaliteitskenmerken die de beoordelingsgrond vormen voor het oordeel.

Noch tegen het beoordelingsrapport, noch tegen dit ontwerpbesluit werd door de instelling bezwaar aangetekend. Het besluit is dan ook definitief geworden.

1.2 Nieuwe opleidingsbeoordeling naar aanleiding van een eerder genomen positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur

Op 28 januari 2025 ontving de NVAO een aanvraag voor de beoordeling van de opleidingen bachelor en master in de protestantse theologie en religiestudies van de FPTR. Het ging hier om een beoordeling ex artikel II.170/18, §4, 3° Codex Hoger Onderwijs na de eerder genomen positieve accreditatiebesluiten met beperkte geldigheidsduur.

Op 12 februari 2025 informeerde de NVAO de instelling dat de aanvraag onontvankelijk was. Hiervoor werden de volgende redenen aangedragen:

- NVAO's accreditatiebesluiten d.d. 27 september 2023 stellen als voorwaarde "De instelling dient ervoor te zorgen dat ze correcte en volledige informatie over de opleiding, inclusief de ECTS fiches, verstrekt aan de beoordelingscommissie die de herbeoordeling uitvoert, die dan op een waarheidsgetrouwe en verifieerbare wijze kan nagaan of de opleiding beantwoordt aan de kwaliteitskenmerken die de beoordelingsgrond vormen voor het oordeel."
- Bij het doornemen van de aanvraag en bijhorende documenten is evenwel vastgesteld dat de beoordelingscommissie zich bij haar beoordeling niet zal kunnen baseren op een eenduidig geheel van opleidingsspecifieke leerresultaten (verschillende beschrijving in zelfevaluatie rapport, accreditatiedossier en (voor één traject) de stagegids). De NVAO verzoekt de instelling dan ook om volgende zaken te verhelderen:
 - Wat zijn de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) van de opleidingen?
 - Wat zijn de opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR) van de opleidingen?
 - Hoe wordt aangetoond dat de DLR gerealiseerd worden als ook de OLR gerealiseerd worden (via concordantietabel)?

- Hoe worden alle leerresultaten gerealiseerd in de verschillende trajecten (koppeling ECTS-fiches, trajecten en concordantietabel)?

Conform het beoordelingskader beschikte de instelling over 30 kalenderdagen om bovenstaande elementen in orde te brengen.

Op 14 maart 2025, nadat de instelling bijkomende informatie had verstrekt, verklaarde de NVAO de aanvraag ontvankelijk en volledig.

Op 9 april 2025 stelde de NVAO de beoordelingscommissie samen, bestaande uit de volgende leden:

- Prof. Dr. Danny Praet (voorzitter), Gewoon hoogleraar antieke en middeleeuwse wijsbegeerte, en geschiedenis van het christendom; vakgroep wijsbegeerte en moraalwetenschap, Universiteit Gent, België.
- Prof. Dr. Pieter Vos (commissielid), Hoogleraar ethiek en geestelijke verzorging krijgsmacht; Protestantse Theologische Universiteit, Nederland.
- Dr. Carola Dahmen (commissielid), Predikant; Drachten, Nederland.
- Prof. Dr. Kris Rutten (commissielid), Hoofddocent vakgroep onderwijskunde, onderzoeksgroep Cultuur & Educatie; Universiteit Gent, België.
- Elisabeth Wouters (student-commissielid), Voormalig masterstudent theologie en religiewetenschappen, KU Leuven; nu MPhil student Oriel College, Oxford, Verenigd Koninkrijk.

De beoordelingscommissie werd bijgestaan door:

- Dagmar Provijn (procescoördinator), beleidsmedewerker NVAO.
- Kristl Van der Heyden (extern secretaris), eigenaar MOORLANDcommunicatie.

De beoordelingscommissie bereidde zich voor op het locatiebezoek aan de hand van de door de opleidingen aangeleverde documentatie en stelde op basis daarvan prioritaire vragen op. Tijdens voorbereidende overleggen op 20 mei 2025 en 2 juni 2025 werd de verkregen informatie besproken en de dialoog met de opleiding voorbereid. Het locatiebezoek vond plaats op 3 juni 2025. Conform NVAO's Waarderende Aanpak voerde de beoordelingscommissie tijdens het bezoek een verdiepend onderzoek naar de kwaliteit van de opleidingen. Na afronding verwerkte de beoordelingscommissie alle bevindingen tot een holistisch oordeel.

Op 3 juli 2025, na instemming van alle leden, stelde de voorzitter het beoordelingsrapport vast. Op diezelfde dag nog werd het ontwerp beoordelingsrapport aan de instelling bezorgd.

Op 10 juli 2025 ontving de NVAO een reactie van de instelling op dit ontwerp beoordelingsrapport. De beoordelingscommissie heeft schriftelijk gereageerd op de inhoudelijke opmerkingen van de instelling. Deze reactie van de beoordelingscommissie werd op 25 juli 2025 door de procescoördinator aan de instelling bezorgd. In deze schriftelijke reactie gaf de beoordelingscommissie mee dat zij de opmerkingen van de instelling nauwkeurig gelezen heeft en in acht neemt. Er werden ook enkele onnauwkeurigheden op basis hiervan rechtgezet. De commissie zag echter geen redenen om diens inhoudelijk eindoordeel aan te passen en bleef aldus bij de eerder door hen in het ontwerp beoordelingsrapport opgelegde voorwaarden en aanbevelingen.

Het beoordelingsrapport werd hierna definitief vastgesteld door de reviewcommissie.

1.3 Ontwerpbesluit en navolgende bezwaarprocedure bij het Adviescollege

2.3.1 Ontwerpbesluit van 27 augustus 2025

De NVAO is op 27 augustus 2025 overgegaan tot het nemen van de negatieve accreditatiebesluiten met betrekking tot de bachelor en de master of Arts in de Protestantse Theologie en Religiestudies.

De FPTR heeft op 28 augustus 2025 deze negatieve accreditatiebesluiten ontvangen.

2.3.2 Navolgende bezwaarprocedure bij het Adviescollege

Op 11 september 2025 tekende FPTR bezwaar aan tegen het ontwerpbesluit van NVAO van 27 augustus 2025.

In het bezwaarschrift werden verschillende bezwaren ontwikkeld.

Op 22 september 2025 werd het bezwaarschrift volledig en ontvankelijk verklaard.

Na de uitwisseling van schriftelijke replieken vond op 14 januari 2026 de hoorzitting van het Adviescollege plaats.

Op 29 januari 2026 bracht het Adviescollege haar advies uit. Het Adviescollege overwoog bij wijze van besluit als volgt:

“Advies

Gelet op de Codex Hoger Onderwijs in de redactie van het Belgisch Staatsblad d.d. 27-02-2014 [Numac 2014035166] , i.h.b. de artt. II.140 -147;

Gelet op het Beoordelingskader Instellingsreview (2019-2025) van juni 2020;

Gelet op het Reglement inzake bestuursbeginselen van toepassing bij de besluitvorming door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (2019-2025) van 8 oktober 2018 (i.h.b. de art. 23-39);

Gelet op de bevindingen naar aanleiding van het procesdossier en de hoorzitting, gehouden op 14 januari 2026

adviseert het Adviescollege de NVAO om:

▪ het bezwaar gegrond te verklaren in zoverre de NVAO niet de mogelijkheid heeft onderzocht dat er ten tweede male nieuwe voorwaardelijke, positieve accreditatiebesluiten genomen konden worden met betrekking tot de bachelor- en de masteropleiding. Als de NVAO besluit tot een tweede voorwaardelijke erkenning, dan zal de termijn ervan in mindering gebracht worden van de totale geldigheidsduur van zes jaar die is beginnen lopen ingevolge de positieve accreditatiebesluiten met beperkte geldigheidsduur van 20 september 2023.”

Inzake het bezwaar omtrent de toepassing van artikel II.170/18, §3 Codex Hoger Onderwijs sloot het Adviescollege zich aan bij het standpunt van de NVAO dat dit artikel is ingevoerd voor situaties waarbij de NVAO niet in de mogelijkheid is om tijdig tot een nieuw accreditatiebesluit te komen, *quod non in casu*:

“Het Adviescollege stelt vast dat de NVAO het hier wel bij het rechte eind heeft. De bijzondere verlenging van één jaar, voorzien in artikel II.170/18 §3 van de Codex Hoger Onderwijs, heeft betrekking op situaties waarbij de NVAO niet tijdig tot een besluit kan komen. Dat is hier niet het geval, de NVAO heeft wel tijdig een besluit genomen, een verlenging van de termijn met een jaar is dus niet aan de orde.

Het argument dat er nog geen definitief besluit genomen werd op 27 augustus 2025, waardoor er vandaag nog geen tijdig besluit genomen werd en de NVAO de bijkomende termijn van één jaar nodig heeft, moet weerlegd worden. Indien deze aanvullende termijn van één jaar betrekking zou hebben op de voorliggende situatie, louter door het instellen van de bezwaarprocedure, zou geconcludeerd moeten worden dat deze termijn elke keer zou spelen wanneer er een bezwaarprocedure opgestart wordt. Dit was niet de bedoeling van de decreetgever, minstens zou dit explicieter in de Codex Hoger Onderwijs opgenomen zijn geweest, aangezien redelijkerwijze verwacht kon worden dat het opstarten van een bezwaarprocedure de hierboven beschreven gevolgen met zich meebrengt.

Hiernaast kan er verwezen worden naar de hoofdconclusie van het advies waaruit blijkt dat het Adviescollege meent dat een tweede voorwaardelijke, in de tijd beperkte, erkenning mogelijk is op basis van het geldend kader. Dit brengt met zich mee dat de verzochte toepassing van dit artikel niet dienstig is. Een termijn van één jaar is vrij kort, en indien er een nieuwe voorwaardelijke, in de tijd beperkte erkenning komt van twee jaar, geldt dat die termijn uitgebreider is dan de termijn van één jaar, wat positief is voor de instelling.”

Het advies van het Adviescollege wordt gevoegd als **bijlage 1** bij dit besluit en maakt er integraal deel van uit.

Conform artikel 38 Reglement Bestuursbeginselen 2019 dient de NVAO na tussenkomst van het advies van het Adviescollege een eindbeslissing te nemen. Er dient rekening gehouden te worden met een bijzondere motiveringsverplichting in de mate het advies van het Adviescollege niet of niet geheel wordt bijgetreden.

2 Opleidingsbeoordeling 2025

2.1 Bespreking beoordelingskader en regelgeving Codex Hoger Onderwijs

Opleidingsaccreditatie is de formele vaststelling door de NVAO dat een opleiding voldoet aan vooraf bepaalde minimale kwaliteits- en niveauvereisten zoals vastgelegd in het beoordelingskader opleidingsaccreditatie. De kwaliteit van een opleiding wordt op basis van dit beoordelingskader aangetoond aan de hand van de volgende acht kwaliteitskenmerken (met eigen onderstreping):

1. De leerresultaten van de opleiding vormen een heldere en opleidingsspecifieke invulling van de internationale eisen met betrekking tot niveau, inhoud en oriëntatie;
2. Het curriculum van de opleiding sluit aan bij de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied, houdt rekening met de ontwikkelingen in het werkveld en is maatschappelijk relevant;
3. De voor de opleiding ingezette docenten bieden de studenten optimaal de mogelijkheid om de leerresultaten te behalen;
4. De opleiding biedt de studenten adequate en gemakkelijk toegankelijke voorzieningen en studiebegeleiding;
5. De onderwijsleeromgeving stimuleert de studenten om een actieve rol te spelen in het leerproces en draagt bij tot een vlotte studievoortgang;
6. De beoordeling van studenten weerspiegelt het leerproces en concretiseert de beoogde leerresultaten;
7. De opleiding verstrekt volledige en gemakkelijk leesbare informatie over alle fasen van de studieloopbaan;
8. Informatie over de kwaliteit van de opleiding is publiek toegankelijk.

De beoordeling van de opleidingskwaliteit wordt, zoals ook bepaald in het beoordelingskader opleidingsaccreditatie, vormgegeven op basis van vier samenhangende vragen:

- Wat beoogt de opleiding?
- Hoe realiseert de opleiding dat?
- Hoe wordt vastgesteld dat wat beoogd werd, gerealiseerd is?
- Hoe investeert de opleiding in een voortdurende ontwikkeling van de kwaliteit?

Overeenkomstig het beoordelingskader opleidingsaccreditatie en artikel II.170/18 van de Codex Hoger Onderwijs leidt de beoordeling van de kwaliteit van een opleiding tot één van de volgende drie besluiten:

- een positief accreditatiebesluit indien afdoende geborgd wordt dat de kwaliteitskenmerken in de opleiding aanwezig zijn;
- een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur indien onvoldoende geborgd wordt dat de kwaliteitskenmerken in de opleiding aanwezig zijn;
- een negatief accreditatiebesluit indien na een herbeoordeling nog steeds onvoldoende geborgd wordt dat de kwaliteitskenmerken in de opleiding aanwezig zijn.

Echter, wanneer een opleiding naar aanleiding van de vorige opleidingsaccreditatie een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur heeft ontvangen, kunnen - overeenkomstig artikel II.170/18, §4 van de Codex Hoger Onderwijs - bij een daaropvolgende beoordeling slechts twee uitkomsten volgen:

- **Negatief accreditatiebesluit.**
- **Positief accreditatiebesluit.**

Een tweede positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur, zoals gesuggereerd door het Adviescollege, behoort - hoe billijk dat in bepaalde situaties ook mag lijken - decretaal niet tot de mogelijkheden. De Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat indien de NVAO na een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur vaststelt dat nog steeds onvoldoende geborgd wordt dat de kwaliteitskenmerken in de opleiding aanwezig zijn, de NVAO een negatief accreditatiebesluit neemt. De Codex Hoger Onderwijs laat in dit verband geen interpretatieruimte: na het benutten van een eerste beperkte geldigheidsduur rest enkel een definitieve bevestiging van de kwaliteit via een positief accreditatiebesluit, dan wel een negatief accreditatiebesluit.

Een en ander is ook logisch in het licht van de taak van de NVAO, die als onafhankelijk accreditatieorgaan instaat voor de bewaking van de kwaliteit van de opleidingen en erover waakt dat de door deze opleidingen afgeleverde diploma's beantwoorden aan de Europees opgelegde standaarden. Het is, geheel ten overvloede, de overtuiging van de NVAO dat de regelgever met het voorzien van één enkele herkansingsmogelijkheid een evenwicht heeft willen nastreven tussen enerzijds de belangen van opleidingen en instelling, en anderzijds de belangen van hun belangrijkste stakeholders, de studenten. Immers, elke mogelijkheid tot een herbeoordeling die een academiejaar overschrijdt, impliceert het bestaan van een bijkomend cohort studenten dat geen garanties heeft over de kwaliteit van het onderwijs, en dus over de validiteit van het nagestreefde en behaalde diploma. Vanuit dit perspectief zijn meerdere herbeoordelingen van dezelfde opleiding, die er herhaaldelijk niet in slaagt de vastgestelde tekortkomingen te remediëren, onwenselijk. Dit zou namelijk de waarde van diploma's ondermijnen en tot de uitholling van het maatschappelijk vertrouwen in de kwaliteit van het hoger onderwijs leiden.

Het gegeven dat na een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur enkel of een positief accreditatiebesluit of een negatief accreditatiebesluit kan volgen, is ten andere niet nieuw. Het voormalige artikel 60 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen voorzag reeds in een gelijkaardige regeling. Ook daar was voorzien dat na een eerste positieve accreditatie met beperkte geldigheidsduur en een daaropvolgende (beperkte) nieuwe visitatie, slechts twee uitkomsten mogelijk waren: ofwel een positief accreditatiebesluit voor de resterende duur, indien alsnog aan alle generieke kwaliteitswaarborgen werd voldaan, ofwel het verval van de accreditatie, dat wat de gevolgen betreft kan worden gelijkgesteld met een negatief accreditatiebesluit.

De huidige regeling in de Codex Hoger Onderwijs sluit hier naadloos bij aan.

De kwaliteit van de opleiding wordt beoordeeld op basis van de integrale beoordelingsgrond waarbij de samenhangende vragen en de kwaliteitskenmerken niet afzonderlijk worden gewogen. Het besluit vloeit voort uit een holistisch en beargumenteerd oordeel op basis van de bevindingen uit het gevoerde onderzoek. Elk van de onderliggende beoordelingselementen is dus essentieel voor het garanderen van de opleidingskwaliteit. Indien op één of meerdere van deze elementen ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan dit volstaan voor een negatieve beoordeling, zelfs wanneer andere elementen wel aan de verwachtingen voldoen. Het zijn dus noodzakelijke kwaliteitsvoorwaarden.

2.2 Analyse beoordelingsrapport

De NVAO baseert haar besluit (mede) op een grondige analyse van het door de beoordelingscommissie opgestelde beoordelingsrapport. Meer bepaald baseert de NVAO zich onder meer op de volgende overwegingen in het beoordelingsrapport inzake de masteropleiding in de protestantse theologie en religiestudies:

- *"Omdat de opleidingen aan studenten een grote keuzevrijheid geven wat het curriculum betreft (onder meer door de modulaire structuur ervan) is het voor de beoordelingscommissie van groot belang dat de opleidingen kunnen garanderen dat alle leerresultaten aan bod komen en dus het eindniveau bereikt kan worden. De beoordelingscommissie heeft momenteel niet voldoende garantie dat het eindniveau geborgd is. Ook de evaluatiepraktijk voor de bachelor- en masterproeven baart de beoordelingscommissie zorgen."*
- *"Op het vlak van kwaliteitszorg en -cultuur stelde de beoordelingscommissie vast dat heel wat aspecten op een informele manier aan bod komen. De beoordelingscommissie is van mening dat de opleidingen een aantal formele organen moeten installeren en het (brede) werkveld systematisch bij de opleidingen moeten betrekken om de kwaliteit van haar opleidingen te borgen. Door meer aandacht te besteden aan*

formele kwaliteitszorg komen de opleidingen ook tegemoet aan de zorg van de beoordelingscommissie dat de kleine schaal een risico op rolconflicten inhoudt.”

- “De beoordelingscommissie was op basis van de vooraf bezorgde informatie inderdaad van oordeel dat een klein team de opleiding draaiende houdt. Ze wilde ook tijdens het locatiebezoek expliciet haar waardering uitspreken voor de werkkraat van het hele team. De twee hoogleraren – waarbij één van hen ook de rol van decaan op zich neemt – en de medewerker die verantwoordelijk is voor administratie, publiciteit en Erasmus+ schragen de opleiding. Dit kernteam wordt aangevuld door een aantal docenten met kleinere tewerkstellingspercentages, waardoor het volledige team tot voor kort uit acht docenten bestond. Dit team zal tegen 1 september uitgebreid zijn met twee (mannelijke) hoogleraren. Het trok de aandacht van de beoordelingscommissie dat het gender-evenwicht bij dit team van docenten heel beperkt is: onder de docenten bevindt zich slechts één vrouw die één vak doceert, maar het gevorderde loopbaan stadium van de hoogleraren opent wellicht op dit vlak opportuniteiten in de toekomst.”
- “Tijdens de dialoog werd het voor de beoordelingscommissie duidelijk dat de opleiding een groot aantal modules aanbiedt (meer dan 80), maar dat deze niet elk academiejaar worden opgenomen door de studenten. Het betreft bovendien heel wat online modules; eens het initiële werk om ze op te stellen achter de rug is, vragen ze minder aandacht van het team, zo vermeldt de opleiding. Niettemin krijgen studenten die de online modules volgen heel wat begeleiding door de docenten (zie 2.2). De complexiteit van het aanbod is volgens de beoordelingscommissie zowel voor de studenten die hun studiekeuze dienen te maken als voor de docenten een blijvende uitdaging.”
- “Anderzijds geeft de opleiding aan dat de bescheiden omvang van de FPTR op organisatorisch en personeel vlak leidt tot een aantal knelpunten op het vlak van onderzoek. Ze voegt eraan toe “dat de FPTR de komende jaren een aanzienlijke budgetverhoging moet realiseren, teneinde de voortgang van de onderzoeksprojecten te garanderen en nieuwe initiatieven op poten te kunnen zetten”. In het ZER verwijst de opleiding ook naar de oprichting van EUCRES als één van de initiatieven om het onderzoek uit te breiden.”
- “In de tweejarige masteropleiding volgen studenten uit beide bachelortrajecten een gemeenschappelijk eerste jaar. In het tweede masterjaar maken zij een keuze tussen de afstudeerrichting theologie – die soms aangeduid wordt als ‘theologie’, soms als ‘theologie en pastoraat’ en soms als ‘pastoraat’ – en de afstudeerrichting religiewetenschappen. Het was voor de beoordelingscommissie niet steeds duidelijk welke benaming van de master/afstudeerrichtingen formeel de juiste is, omdat de website en de aangeleverde documenten niet altijd consistent dezelfde benamingen gebruiken.”
- “De opleiding gaf aan dat ze maar twee diploma’s uitreikt: de bachelor in de protestantse theologie en religiestudies en de master in de protestantse theologie en religiestudies. Op het diploma staan wel de gevolgde vakken en de afstudeerrichting vermeld; in het geval van de afstudeerrichting theologie werd ook de term ‘pastoraat’ toegevoegd. Door de vele keuzevakken kan men eigen accenten leggen die een meer theoretische theologische opleiding toelaten, maar het diploma lijkt altijd de afstudeerrichting ‘pastoraat’ te vermelden. Verschillende leden van de beoordelingscommissie hebben dit op verschillende manieren begrepen, wat opnieuw het aandachtspunt van een consistent gebruik van benamingen op websites en in voorbereidende stukken in herinnering brengt.”
- “Op de dag van het locatiebezoek stelde de opleiding de voorlopige versie van de studiegids ter beschikking van de commissie. De beoordelingscommissie had op de website alleen een oude versie van de studiegids teruggevonden, waarin nog sprake was van de educatieve master en een onderzoeksmaster. De beoordelingscommissie had de nieuwe studiegids graag vroeger ter beschikking gekregen, ook al moest deze nog goedgekeurd worden door de Raad van Bestuur. Dankzij de nieuwe versie van de studiegids verkreeg de beoordelingscommissie een overzicht van de verschillende vakken of modules die bij elk traject horen.”
- “De beoordelingscommissie had ook aandacht voor de studiebelasting van de studenten. De opleiding benadrukte tijdens de dialoog dat de studenten een grote inzet vertonen, zodat ze veeleer moet bewaken dat ze niet té veel werken. Ook dat aspect had de aandacht van de commissie. Het bewaken van het aantal studiepunten en het behouden van een goed overzicht van de te bereiken (en bereikte) competenties is evenzeer van belang om te vermijden dat studenten (veel) meer dan de vereiste 180 (bachelor) of 120 (master) studiepunten presteren. Het is daarbij van belang de studielast te wegen tegenover het aantal ECTS-punten binnen het programma, wat bijvoorbeeld bij de taalvakken (zie infra) een belangrijke evenwichtsoefening is. De beoordelingscommissie is daarom van oordeel dat het inzetten van een instrument als de bovenvermelde concordantietabel een noodzaak is, zeker in het geval van een curriculum met veel keuzeonderdelen, waar het merendeel van de studenten de facto een individueel traject loopt.”
- “Niettemin vraagt ze de opleiding kritisch te kijken naar het toebedeelde aantal studiepunten en/of naar de te bereiken leerresultaten. Een studietijdmeting lijkt haar in elk geval aangewezen. De

beoordelingscommissie is immers van oordeel dat het onmogelijk is om binnen een normale werklast van vijf ECTS de doelstellingen te bereiken die op de ECTS-fiches vermeld staan. Ze meent dat de opleiding ofwel deze doelstellingen naar beneden kan bijstellen – wat makkelijk te realiseren is doordat de ECTS-fiches jaarlijks aangepast worden – ofwel het aantal ECTS-punten kan verhogen, wat een kleine wijziging in het curriculum impliceert.”

- “De beoordelingscommissie merkte op dat niet alle bachelor- of masterproeven die zij kon inkijken een onderzoeksvraag bevatten. Ze was ook op zoek naar andere instructies, bijvoorbeeld over het gebruik van AI. De beoordelingscommissie raadt aan heldere richtlijnen op te stellen en deze kenbaar te maken aan de studenten én aan de docenten die de proeven begeleiden.”
- “Als docenten aarzelen over de beoordeling, dan delen ze dat met elkaar en schakelt de opleiding een tweede beoordelaar in. Als de promotor van de scriptie daarentegen van oordeel is dat de kwaliteit hoog is, dan wordt er niet altijd een tweede beoordelaar ingeschakeld. Op de vraag van de beoordelingscommissie naar de aanwezigheid van duidelijke beoordelingscriteria gaf de opleiding aan dat een dergelijke rubriek een stap is die ze nog kan zetten. Momenteel beoordelen de docenten de scripties holistisch, vanuit hun eigen professionaliteit en ervaring, waarbij ze aangeven hun innerlijk gevoel te raadplegen. De beoordelingscommissie begrijpt dat de intensieve en stapsgewijze begeleiding een vorm van permanente evaluatie biedt, maar ze suggereert wel om vaste en objectieve criteria te hanteren bij de eindbeoordeling. Ze meent eveneens dat het vierogenprincipe altijd toegepast moet worden bij de beoordeling van de scripties.”
- “De beoordelingscommissie toonde zich tijdens de dialoog niet alleen bezorgd over de aanpak van de beoordeling van de scripties maar over de evaluatiepraktijk in het algemeen. Voor het borgen van het eindniveau is een meer helder kader volgens haar noodzakelijk.”
- “Tijdens de dialoog ging de beoordelingscommissie in op de manier waarop studenten informatie verwerven over de opleiding als geheel en de verschillende keuzemogelijkheden en -trajecten. De beoordelingscommissie vermeldde al in dit rapport dat er geen studiegids op de website staat met informatie die van toepassing is op het lopende academiejaar. Studenten zouden op basis van de oude studiegids de indruk kunnen krijgen dat de opleiding een educatieve of onderzoeksmaster aanbiedt. De opleiding benadrukte dat studenten zich veelal informeren door het sturen van een mail, waarna ze persoonlijk begeleid worden in hun zoektocht.”
- “Zowel uit het gesprek met de studenten als met de opleiding kwam een beeld naar voren van een sterke informele cultuur. Docenten en studenten kennen elkaar goed, en die persoonlijke band wordt meermaals als kracht benoemd. Ook de verantwoordelijke voor administratie, publiciteit en Erasmus+, die tevens alumna is van de opleiding, speelt volgens de opleidingsverantwoordelijken een belangrijke rol als schakel tussen studenten en docenten en als vertrouwenspersoon. Zij wezen erop dat het verankeren van grote, formele structuren een moeilijk punt vormt in een kleinschalige opleiding, maar dat de opleiding zich op informele wijze dusdanig georganiseerd heeft dat studenten met feedback ergens terecht kunnen, waardoor ze zich ‘gezien’ voelen.”
- “Door het kleine aantal studenten in combinatie met het via mail versturen van het formulier gebeurt de bevraging niet anoniem.”
- “De beoordelingscommissie vernam via de bijlage over het toetsbeleid de modaliteiten betreffende de examencommissies die de faculteit jaarlijks samenstelt. Ze merkte op dat omwille van het kleine team de leden van een dergelijke commissie vaak dubbele rollen opnemen. Een docent kan bijvoorbeeld lid zijn van het docententeam en van de examencommissie. De studenten beamen dat ze vaak dezelfde gezichten zien, maar zeggen geen rolconflicten te ervaren.”
- “De opleiding zelf verwijst in dit verband naar de onevenwichtige samenstelling van de financiering. Ze geeft aan dat de overheidsbijdrage moet stijgen om een onafhankelijke koers te kunnen varen.”
- “Indien de beoordelingscommissie enkel de drie voorwaarden geformuleerd door de NVAO zou opvolgen, dan dient zij over V1-2023 te zeggen dat hieraan gevolg is gegeven, dat aan V2-2023 nog steeds niet is voldaan, hoewel men in situ de nieuwe studiegids aan de beoordelingscommissie heeft bezorgd, maar de website vermeldt deze niet, en over V3-2023 dat het grotendeels in orde is maar niet helemaal.”
- “Ook het feit dat studenten zullen kunnen beschikken over online databases met recente bronnen en wetenschappelijke journals in elektronische vorm is volgens de beoordelingscommissie een noodzakelijk stap die de opleiding op korte termijn moet kunnen zetten.”
- “Het kostte de beoordelingscommissie wat moeite om een helder zicht te krijgen op de verschillende trajecten, de twee afstudeerrichtingen en de bijbehorende vakken. Het feit dat er weinig onderscheid is tussen de DLR/OLR/competenties van deze trajecten en richtingen heeft hiertoe bijgedragen. Na de dialoog en het doornemen van de meest recente studiegids is het beeld van de opleiding en haar curriculum helder geworden.”

- "Wat betreft de taalvakken Hebreeuws en Grieks beveelt de beoordelingscommissie de opleidingen aan om de weging van het aantal studiepunten in relatie tot de leerresultaten kritisch onder de loep te nemen."
- "Een belangrijk punt van bezorgdheid van de beoordelingscommissie dat niet is weggenomen na de dialoog betreft de manier waarop de opleiding bewaakt of alle leerresultaten aan bod komen over de opleidingen heen. De vele keuzemodules en het feit dat momenteel quasi alle studenten de facto een individueel traject lopen, maken de nood hoog aan een werkbaar en sluitend instrument dat in kaart brengt of alle leerresultaten worden afgedekt."
- "Ook de evaluatiepraktijk voor de bachelor- en masterproeven baart de beoordelingscommissie zorgen. Voor de beoordelingscommissie is er dringend nood aan een helder kader met criteria, zodat de beoordelaars deze scripties vanuit eenzelfde beoordelingskader evalueren. Dit gebeurt momenteel te sterk vanuit het gevoel van de begeleidende docenten, waardoor er geen garantie is op een gelijkgerichte beoordeling."
- "De opleiding biedt een weloverwogen aanbod van contactonderwijs in combinatie met online en hybride onderwijs. De begeleiding die de studenten daarbij ontvangen, is zonder meer sterk. De commissie vraagt de opleiding wel om goed te monitoren of bovengenoemde werkvormen ook voor generatiestudenten de verwachte resultaten zullen opleveren."
- "Wat het kwaliteitszorgsysteem en de kwaliteitscultuur betreft heeft de beoordelingscommissie vastgesteld dat heel wat aspecten informeel gebeuren. Dat heeft zeker te maken met de schaal van de opleiding, die zorgt voor een grote nabijheid tussen studenten en het opleidingsteam. De beoordelingscommissie is ervan overtuigd dat dit goed werkt in het geval zich geen grote fricties of problemen voordoen. Als zich wél problemen voordoen, is het risico op rolconflicten volgens de beoordelingscommissie reëel."
- "De beoordelingscommissie dringt ook aan op het sterker verankeren van het brede werkveld bij de kwaliteitszorg van de opleiding. Ze meent dat de opleiding er baat bij zou hebben als ze op structurele wijze, bijvoorbeeld via een werkveldcommissie, het ruimere werkveld een stem geeft en formuleert dit als aanbeveling."
- "Wat professionalisering betreft is de beoordelingscommissie van mening dat de opleiding stappen kan zetten om een helder aanbod uit te tekenen voor de docenten. Ze vraagt de opleiding hierbij ook oog te hebben voor pedagogisch-didactische aspecten."

De NVAO stelt vast dat de beoordelingscommissie in haar beoordelingsrapport aangeeft zich te onthouden van een expliciet negatief of positief advies. De beoordelingscommissie betreurt het dat de Codex Hoger Onderwijs niet voorziet in de mogelijkheid om een tweede keer een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur af te leveren. Zo luidt het in het beoordelingsrapport als volgt:

- "Er is de beoordelingscommissie duidelijk gemaakt dat het wettelijk kader van een her-visitatie na een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur enkel toelaat een ongekwalificeerd 'ja' of een ongekwalificeerd 'nee' te formuleren. De beoordelingscommissie is unaniem in haar aanvoelen dat dit in de huidige omstandigheden een onoplosbaar dilemma vormt. Het beste lijkt haar om zich te onthouden van een advies dat ofwel louter ongekwalificeerd 'ja' of louter ongekwalificeerd 'nee' zou moeten luiden. Het liefst zou zij een 'ja, maar' uitspreken waarbij concrete voorwaarden worden opgelegd, maar het is haar duidelijk gemaakt dat dit binnen het bestaande wettelijke kader niet mogelijk is."
- "Ook al is dit niet mogelijk in het huidige wettelijk kader, toch is de beoordelingscommissie van oordeel dat in deze uitzonderlijke situatie zou moeten kunnen overgegaan worden tot een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur voor beide opleidingen en wel op basis van de positieve bevindingen van de beoordelingscommissie in combinatie met de hieronder vermelde voorwaarden en aanbevelingen. De beoordelingscommissie beschouwt de voorwaarden voor de opleidingen als dermate ernstig dat zij meent dat de opleidingen deze moeten aanpakken, maar is ervan overtuigd dat het team de nodige capaciteiten en attitudes heeft om dit voldoende snel tot een goed einde te brengen. De beoordelingscommissie beschouwt de door haar geformuleerde voorwaarden als haalbaar en wenst daarom dat de NVAO niet tot een negatief accreditatiebesluit hoeft over te gaan. De aanbevelingen worden in het beste geval ernstig in overweging genomen door de instelling in functie van een kwalitatieve ontwikkeling van de opleidingen. De beoordelingscommissie meent dat het door haar gevoerde onderzoek aanleiding zou moeten kunnen geven tot een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur, hoe uitzonderlijk dit ook moge zijn."

De beoordelingscommissie formuleert op basis van het gevoerde onderzoek uiteindelijk wel de onderstaande voorwaarden:

- Zorg ervoor dat helder wordt hoe de leerresultaten (DLR/OLR/competenties) terugkomen in het curriculum en in de toetsing.
 - Integreer een instrument in de opleidingen dat duidelijk aantoont hoe alle resultaten afgedekt worden voor elk traject dat een student loopt.
- Formaliseer de evaluatiepraktijk in sterkere mate.
 - Voorzie heldere criteria voor de toetsing (bijvoorbeeld rubrics).
 - Zorg ervoor dat altijd twee beoordelaars bij de evaluatie van de bachelor- en masterproeven en bij de beoordeling van de stage betrokken zijn. Zie erop toe dat beide beoordelaars via afzonderlijke rapportage hun beoordeling neerschrijven.
- Installeer een aantal formele organen die verder van de opleidingen af staan zodat rolconflicten studenten die frictie of problemen ondervinden niet in de weg staan om deze te uiten. Zorg ervoor dat deze organen goed gekend zijn bij de studenten en dat zij anoniem feedback kunnen geven op de kwaliteit van de opleiding.
- Zet stappen om de professionalisering van het docententeam op systematische wijze aan te pakken. Besteed daarbij ook aandacht aan pedagogisch-didactische thema's, zoals het gelijkgericht beoordelen van studenten.

Gezien deze kwaliteitsproblemen als voorwaarden geformuleerd worden, oordeelt de beoordelingscommissie dat deze elementen ontbreken opdat de opleiding aan de voorgeschreven kwaliteitseisen zou kunnen voldoen.

Daarnaast formuleert de beoordelingscommissie nog de volgende aanbevelingen:

- De beoordelingscommissie raadt de instelling aan na te gaan hoe studenten op korte termijn toegang kunnen krijgen tot een onlinedatabase met hedendaagse bronnen en wetenschappelijke journals.
- De beoordelingscommissie beveelt de opleidingen aan om voor Hebreeuws en Grieks de weging van het aantal studiepunten ten opzichte van de werkbelasting kritisch onder de loep te nemen aan de hand van een studietijdmeting. De opleidingen kunnen de nodige aanpassingen doen ofwel door het aantal ECTS te verhogen ofwel door de leerdoelen op realistische wijze in overeenstemming te brengen met het huidige aantal ECTS.
- De beoordelingscommissie raadt de opleidingen aan een vak te voorzien over methodologie/academische vaardigheden in de bachelorjaren van beide opleidingen, zodat studenten hiervan kennis hebben alvorens ze aan de bachelorproef laten staan aan de masterproef beginnen.
- De beoordelingscommissie beveelt de opleidingen aan het bredere werkveld op gestructureerde en geregelde basis bij de kwaliteitszorg te betrekken, bijvoorbeeld door het installeren van een werkveldcommissie. Ze vindt het belangrijk dat de opleidingen de input van het brede werkveld kunnen capteren, zonder te moeten inboeten op inhoudelijke onafhankelijkheid.

2.3 Negatief accreditatiebesluit

Zoals uit bovenstaande bloemlezing uit het beoordelingsrapport blijkt, formuleert de beoordelingscommissie naast verschillende positieve aspecten, ook diverse kritische bevindingen en aandachtspunten waaraan de instelling voor de masteropleiding dient te werken om de kwaliteit van haar onderwijs en het functioneren van haar kwaliteitszorgsysteem verder te versterken.

Tevens formuleert de beoordelingscommissie voorwaarden. Het beoordelingskader opleidingsaccreditatie stelt dat een gebrek aan kwaliteit expliciet wordt onderbouwd aan de hand van (een) voorwaarde(n). De NVAO sluit zich aan bij deze in het beoordelingsrapport geformuleerde voorwaarden, hetgeen, in het licht van de geldende regelgeving, noopt tot een negatief accreditatiebesluit.

Eén en ander wordt hierna nader toegelicht en aangevuld.

2.3.3 Niet-naleving van de voorwaarden uit het accreditatiebesluit van 2023

Voor de NVAO is het bijzonder zorgwekkend dat voorwaarden die reeds werden opgelegd bij het accreditatiebesluit van 2023 in de huidige procedure en in het huidige rapport van 2025 nog steeds als knelpunt terugkeren. De beoordelingscommissie schrijft in haar rapport expliciet dat aan de tweede voorwaarde niet is voldaan en aan de derde niet helemaal. De instelling is er dus niet in geslaagd deze

elementen te remediëren, ook al werden deze op basis van de voorgaande beoordeling en het eruit resulterende beoordelingsrapport bij de behandeling van de accreditatieaanvraag duidelijk en expliciet als fundamentele kwaliteitsproblemen geïdentificeerd.

Alzo stelt de beoordelingscommissie in meerdere passages vast dat door de instelling nog steeds geen correcte, accurate en actuele informatie wordt verstrekt over het opleidingsaanbod van de opleidingen via de website en andere officiële communicatiekanalen. De NVAO leest immers dat studenten zich noodgedwongen moeten informeren via e-mailverkeer en persoonlijke gesprekken alvorens een duidelijk zicht te krijgen op hun curriculum, bij gebreke aan een duidelijke en actuele online studiegids. Deze vaststellingen zijn rechtstreeks van belang in het licht van kwaliteitskenmerken 2 en 7 zoals gedefinieerd in het beoordelingskader opleidingsaccreditatie.

Bovendien stelde de NVAO bij de controle van de ontvankelijkheid van de aanvraag al vast dat er eveneens problemen waren met de aangeleverde informatie van de opleidingen, ondanks dat dit als expliciete voorwaarde was geformuleerd in het eerdere accreditatiebesluit van 2023:

- *“De instelling dient ervoor te zorgen dat ze correcte en volledige informatie over de opleiding, inclusief de ECTS fiches, verstrekt aan de beoordelingscommissie die de herbeoordeling uitvoert, die dan op een waarheidsgetrouwe en verifieerbare wijze kan nagaan of de opleiding beantwoordt aan de kwaliteitskenmerken die de beoordelingsgrond vormen voor het oordeel.”*

Gelet op het feit dat de masteropleiding reeds in 2023 een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur kreeg, waarbij uitdrukkelijk de tijd werd geboden om in het bijzonder bovenstaande voorwaarde - met name voorwaarde 2 uit het voorgaande accreditatiebesluit - te remediëren, stelt de NVAO vast dat niet, minstens niet in voldoende mate, aan deze opgelegde voorwaarde is voldaan. De beoordelingscommissie stelt dit ook expliciet vast. Zoals in de paragraaf hierboven aangegeven, stelde de NVAO dit ook al vast bij de controle van de ontvankelijkheid van de aanvraag.

Voor de NVAO vormt het niet remediëren van de voorwaarden van het vorige accreditatiebesluit *an sich* al een voldoende grond om te besluiten dat de kwaliteit van de opleiding op basis van de beoordelingsgrond niet op verifieerbare wijze is aangetoond.

Dit alleen al noopt tot het besluit dat de NVAO geen andere mogelijkheid heeft dan te besluiten tot een negatief accreditatiebesluit.

2.3.4 Aanvullende vaststellingen met betrekking tot andere kwaliteitskenmerken in het kader van de opleidingsaccreditatie

Echter, naast het feit dat niet afdoende tegemoetgekomen is aan de eerder opgelegde voorwaarden uit het accreditatiebesluit van 2023, stelt de NVAO op basis van het beoordelingsrapport ook structurele tekortkomingen vast die betrekking hebben op andere kwaliteitskenmerken en de integrale beoordelingsgrond.

Ook het Adviescollege stelt uitdrukkelijk dat de commissie over verschillende punten een aantal kritische vaststellingen heeft gedaan. Overigens, ter zitting heeft de voorzitter van de FPTR volmondig erkend dat er gebreken en tekortkomingen zijn¹.

De NVAO kan die vaststelling over de integrale beoordelingsgrond doen omdat de beoordelingscommissie, in overeenstemming met de laatste voorwaarde uit het accreditatiebesluit van 2023, op een waarheidsgetrouwe en verifieerbare wijze heeft moeten nagaan of de opleidingen in 2025 beantwoorden aan de kwaliteitskenmerken die de beoordelingsgrond vormen voor het oordeel en daardoor een integrale beoordeling van de opleidingen uitvoerde.

Zo formuleert de beoordelingscommissie diverse opmerkingen met betrekking tot de evaluatiepraktijk van de opleidingen, wat rechtstreeks verband houdt met kwaliteitskenmerk 6 uit het beoordelingskader opleidingsaccreditatie. Uit verschillende passages van het beoordelingsrapport blijkt

¹ Zie ook pag. 19 advies van het Adviescollege.

dat er momenteel geen sprake is van een gedeeld of objectief beoordelingskader voor de bachelor- en masterproeven of voor de stages. Ook wordt het in het hoger onderwijs gangbare vier-ogenprincipe niet systematisch toegepast, waardoor beoordelingen gebaseerd kunnen zijn op het persoonlijk oordeel van individuele docenten. De NVAO stelt ook vast dat de beoordelingscommissie een voorwaarde oplegt aan de opleidingen om werk te maken van de professionalisering van het docententeam met bijzondere aandacht voor een afgestemde en gelijkgerichte beoordeling.

De NVAO leest ook dat de beoordelingscommissie meent dat er onduidelijkheid blijft bestaan over de wijze waarop de opleidingen borgen dat alle leerresultaten (DLR/OLR/competenties) doorheen het curriculum aan bod komen. Door het ruime aanbod aan keuzemodules en de opbouw via individuele trajecten, ontbreekt momenteel een sluitend systeem dat toelaat om per student het behalen van de nodige competenties en leerdoelen aantoonbaar te garanderen. De NVAO deelt de bezorgdheid van de beoordelingscommissie hierover, en stelt vast dat dit niet in overeenstemming is met de kwaliteitskenmerken 1, 2 en 6 uit het beoordelingskader opleidingsaccreditatie.

Specifiek in het kader van de kwaliteitskenmerken 2 en 5 stelt de NVAO vast dat er op het vlak van enkele onderdelen van het curriculum nog bijkomende knelpunten bestaan. Zo blijkt uit het rapport dat de studieomvang/ studielast van bepaalde vakken, zoals Hebreeuws en Grieks, niet in verhouding staat tot de studiepunten die aan de vakken zijn gekoppeld. Verder meent de beoordelingscommissie, en de NVAO volgt ze hierin, dat er in het curriculum van de opleidingen vakken ontbreken met betrekking tot methodologie/ academische vaardigheden. Dit valt bijvoorbeeld af te leiden uit het niveau van sommige eindwerken, waarin niet steeds een duidelijke onderzoeksvraag was opgenomen.

Voor de NVAO is het belangrijk dat de door een opleiding beoogde leerresultaten door alle studenten aantoonbaar behaald worden. Aan de hand van een coherent curriculum en de evaluatie en toetsing van studenten dient de opleiding daarom onderbouwd aan te tonen dat alle studenten die leerresultaten behalen. Uit het beoordelingsrapport komen hier verschillende problemen aan het licht, onder meer het niet kunnen garanderen dat alle leerresultaten aan bod komen, het ontbreken van een onderzoeksvraag in bachelor- en masterproeven, het niet consequent toepassen van het vierogenprincipe bij de beoordeling van scripties, en het niet hanteren van vaste en objectieve criteria bij de eindbeoordeling. In het beoordelingsrapport schrijft de beoordelingscommissie zelf letterlijk: *“De beoordelingscommissie heeft momenteel niet voldoende garantie dat het eindniveau geborgd is.”*. Dit betekent dat voor de afgestudeerden van de FPTR niet verifieerbaar aantoonbaar is dat ze het beoogde eindniveau behalen en dat is voor de NVAO onaanvaardbaar.

De NVAO stelt ook vast dat de beoordelingscommissie enkele voorwaarden en aanbevelingen formuleert over de interne kwaliteitszorg van de opleidingen. Uit het beoordelingsrapport blijkt immers dat momenteel op een nagenoeg volledig informele manier aan kwaliteitszorg van de opleidingen wordt gedaan. De NVAO leert uit het beoordelingsrapport dat interne evaluatiemethodes niet steeds anoniem zijn (studenten geven hun opmerkingen vaak mondeling mee of dienen een evaluatie te doen die ze vervolgens via mail dienen over te maken) en ook geen onafhankelijkheid kunnen garanderen nu dat geen gebruik wordt gemaakt van formele en externe organen/actoren. De beoordelingscommissie wijst in het beoordelingsrapport dan ook op het reële risico op rolconflicten, en beveelt aan om te voorzien in onafhankelijke meldstructuren. Echter, in afwezigheid daarvan acht de NVAO de huidige organisatie van kwaliteitszorg problematisch, wat directe implicaties heeft voor hoe de instelling investeert in een voortdurende ontwikkeling van de kwaliteit en hoe de instelling zelf zicht kan houden op het voldoen aan minimale kwaliteits- en niveauvereisten.

Tevens staat enkele keren in het beoordelingsrapport te lezen hoe de studenten van de opleidingen geen structurele toegang hebben tot actuele online databases of elektronische wetenschappelijke tijdschriften. De instelling werkt wel aan een samenwerking met een andere instelling om hierin verbetering te brengen – zo staat duidelijk te lezen in het beoordelingsrapport –, maar op het moment van de beoordeling van de opleidingen was deze toegang nog niet gerealiseerd. Voor de NVAO is dit een belangrijke vaststelling in het licht van kwaliteitskenmerk 4 en 5, aangezien zij de toegang tot actuele en relevante bronnen een essentiële voorziening acht voor de succesvolle afronding van een academisch traject.

Tot slot beschouwt de NVAO ook de door de beoordelingscommissie geformuleerde aanbevelingen 3 en 4 als structurele tekortkomingen. De derde aanbeveling sluit aan bij de eerdere vaststelling dat het

ontbreken van vakken met betrekking tot methodologie en academische vaardigheden een tekortkoming vormt in het kader van kwaliteitskenmerken 2 en 5. De vierde aanbeveling is problematisch in het kader van kwaliteitskenmerk 2 en de vierde van de samenhangende vragen, aangezien de NVAO het gestructureerd en op regelmatige basis betrekken van het bredere werkveld noodzakelijk acht voor de voortdurende ontwikkeling van de kwaliteit van de opleiding. Het werkveld regelmatig betrekken is tevens essentieel om rekening te kunnen houden met de ontwikkelingen in het werkveld en om de maatschappelijke relevantie van de opleiding blijvend vast te stellen. De door de beoordelingscommissie geformuleerde aanbevelingen 3 en 4 geven aldus duidelijk aan dat de kwaliteit van de opleiding voor deze aspecten van de beoordelingsgrond niet verifieerbaar kan worden aangetoond. De NVAO vat deze aanbevelingen dan ook op als voorwaarden en meent dat de beoordelingscommissie ze als zodanig had moeten formuleren.

Op basis van het bovenstaande stelt de NVAO dan ook niet alleen vast dat de eerder geformuleerde voorwaarden uit het accreditatiebesluit van 2023 onvoldoende zijn nageleefd, maar dat er daarnaast ook andere, structurele tekortkomingen zijn die aantonen dat nog steeds onvoldoende geborgd wordt dat de kwaliteitskenmerken in de opleiding aanwezig zijn.

Élk van deze elementen afzonderlijk vormt op zich reeds een bezwarende vaststelling, maar samengenomen leiden zij des te meer tot de conclusie dat de masteropleiding op dit moment niet voldoet aan de vereisten van het beoordelingskader opleidingsaccreditatie.

2.3.5 Eindconclusie

Gelet op de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder artikel II.170/18, § 4, 3°, en de beslisregels opgenomen in NVAO's beoordelingskader opleidingsaccreditatie van 20 juni 2020 én op basis van de vaststellingen hierboven, neemt de NVAO een negatief accreditatiebesluit voor de master in de protestantse theologie en religiestudies aan de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies.

3 Eindbeslissing

Conform artikel 38 van het Reglement inzake de bestuursbeginselen van toepassing bij de besluitvorming door de NVAO (2019) neemt de NVAO, na kennisname van het advies van het Adviescollege voor bezwaren, een eindbeslissing.

De NVAO heeft kennisgenomen van het tegen het ontwerpbesluit van 27 augustus 2025 ingediende bezwaarschrift en van het advies van het Adviescollege voor bezwaren van 29 januari 2026.

Het Adviescollege adviseert het bezwaar gegrond te verklaren, uitsluitend in zoverre het College van oordeel is dat de NVAO niet heeft onderzocht of na de herbeoordeling opnieuw een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur had kunnen worden genomen met betrekking tot de bachelor- en de masteropleiding.

Uit hetgeen hoger werd toegelicht, volgt dat de NVAO de suggestie van het Adviescollege als zou een tweede positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur mogelijk zijn, niet kan bijtreden, zodat de NVAO met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder artikel II.170/18, § 4, 3°, beslist tot het nemen van een negatief accreditatiebesluit.

Artikel II.170/18, §4, 3° Codex Hoger Onderwijs regelt uitputtend de rechtsgevolgen van een herbeoordeling volgend op een positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur. Indien bij de herbeoordeling wordt vastgesteld dat nog steeds onvoldoende geborgd wordt dat de kwaliteitskenmerken in de opleiding aanwezig zijn, schrijft dit artikel dwingend voor dat een negatief accreditatiebesluit wordt genomen. Het decretaal kader biedt in dat geval geen grondslag voor het onderzoeken of nemen van een tweede positief accreditatiebesluit met beperkte geldigheidsduur.

Nu bij de herbeoordeling is vastgesteld dat niet of onvoldoende is voldaan aan de voorwaarden die zijn opgelegd bij het accreditatiebesluit van 27 september 2023 en dat de kwaliteitskenmerken van de opleiding niet afdoende zijn geborgd, beschikt de NVAO niet over beslissingsruimte anders dan het nemen van een negatief accreditatiebesluit. Een onderzoek naar een tweede voorwaardelijke accreditatie was derhalve niet aan de orde, aangezien dit zou neerkomen op het uitoefenen van een bevoegdheid die de NVAO juridisch niet toekomt.

De NVAO besluit het negatieve accreditatiebesluit te handhaven en stelt, met toepassing van artikel 38, § 1, 3° van het Reglement inzake de bestuursbeginselen van toepassing bij de besluitvorming door de NVAO, het oorspronkelijke negatieve ontwerpbesluit van 27 augustus 2025 definitief vast.